České dráhy

MŮJ VLÁČEK

ZDARMA

2/2022 ROČNÍK 15

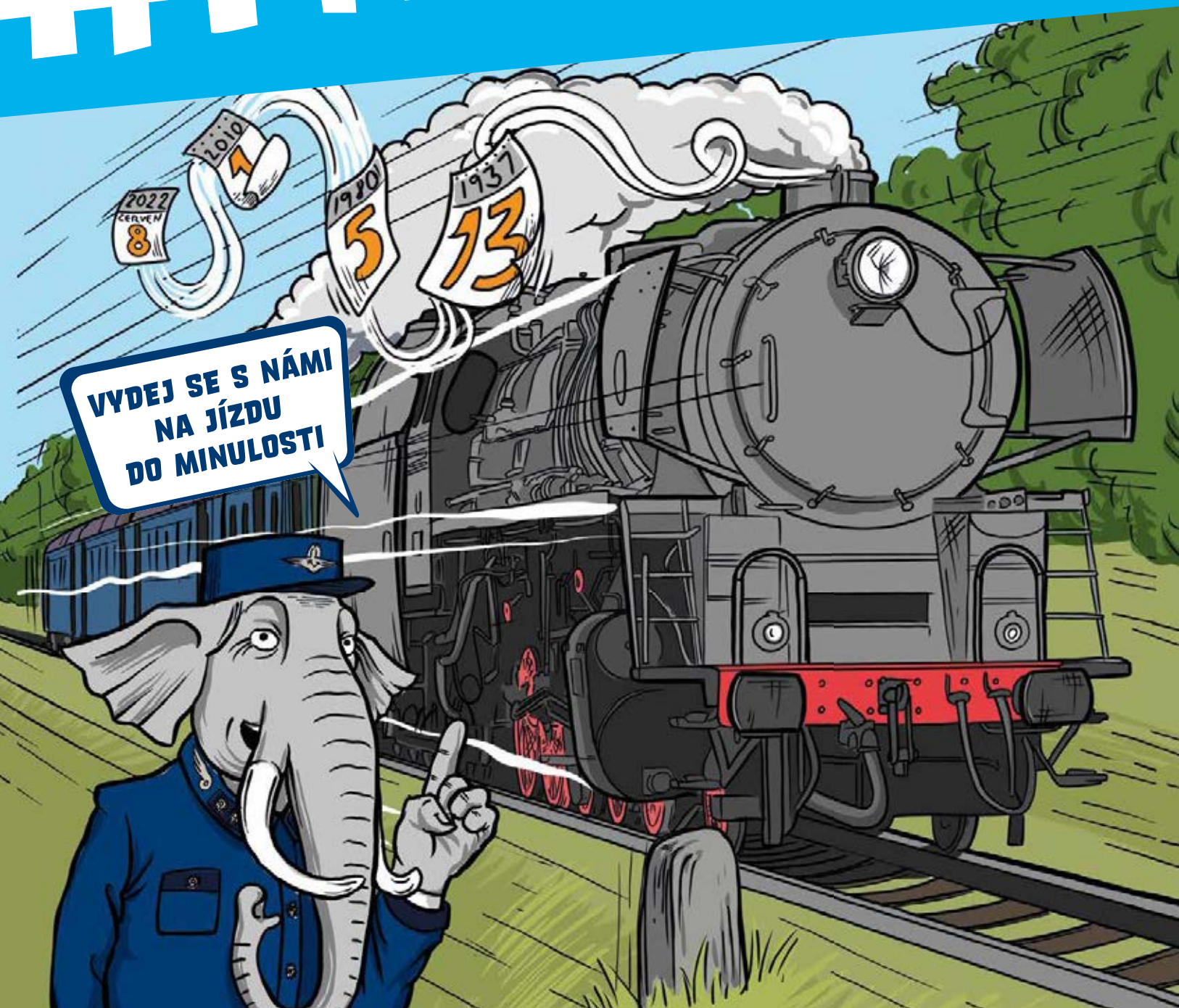

Jízdenka na léto

Už se těšíte na výlety za koupáním a krásami naší země? Využijte k tomu neomezené cestování po ČR všemi našimi vlaky.

- nastoupíte a vystoupíte kdykoliv
- bez omezení počtu najetých kilometrů
- platí v červenci a srpnu 2022

Uvedené ceny platí s In Kartou nebo průkazem ITIC. Základní cena 7denní jízdenky je 890 Kč a 14denní 1 290 Kč.

Pojeďte s námi.
www.cd.cz

České dráhy
Národní dopravce

NÁŠ TÝM

DĚKUJEME VÁM, ŽE JSTE NÁM POMOHLI VYMYSLET JMÉNO PARTY. NĚKOLIK Z VÁS ODMĚNÍME DÁREČKY. VÍC NA STRANĚ 32.

Více o nás

AHOJ HOLKY A KLUCI!

Vítejte na palubě druhého čísla časopisu Můj vláček v nové podobě. Minule jsem se s vámi radil o názvu pro náš tým a přišla mi spousta odpovědí. Proto teď můžu slavnostně vyhlásit, že ode dneška nám můžete říkat „Modrá pětko“! Další povedené názvy naší party, které jste vymysleli, najdete na straně 32. Dnes se vydáme vlakem do minulosti. Strojvedoucí Pantík vám poví víc o historii železnice a parní vlak zaveze do minulosti i naši partu v komiksovém dobrodružství. Já vám naopak povím, jaké moderní vychytávky najdete v dnešních vlacích a jak České dráhy i díky tomu šetří přírodu. Zjistíme, jaký je rozdíl mezi průvodčím a vlakvedoucím a taky proč je nebezpečné vstupovat do kolejí. A nakonec si můžete sestavit vlastní model vlaku RegioPanter. Nasedat!

Šťastnou cestu vám přeje Elfons a Modrá pětka!

Elfons

HLEDEJTE TYTO SYMBOLY:

- Kvízová otázka: odpověď hledejte v obsahu článku.
- Kvízové otázky, na které budete odpovídat v kuponu na konci časopisu.
- Zajímavosti, které jste možná do dneška nevěděli.
- Aktivity, které rozvíjejí vaši zručnost.
- Hra

MYSLÍME EKOLOGICKY

Díky moderním technologiím se daří myslet na životní prostředí při výrobě nových vlaků a při samotném cestování.

Ne všechno bylo dříve tak idylické jako nostalgická vyjížďka vlakem. Třeba péče o životní prostředí a přírodu kolem nás. Ještě nedávno továrny vypouštěly do vzduchu mnohem víc nečistot než dnes, lidé vozili odpadky do lesa nebo si u řeky umývali auto chemikáliemi. Takové bezohledné chování k přírodě se lidem začalo vracet. Bylo potřeba „zatáhnout za záchrannou brzdu“ a začít myslet ekologicky.

V jednotkách InterJet na trase Praha–Plzeň–Cheb a Praha – Ústí nad Labem – Karlovy Vary – Cheb jsou jako v jediných vlacích v ČR instalovány bezdrátové nabíječky na mobilní zařízení, třeba telefony.

CHRAŇ NÁŠ DOMOV!

VĚDĚL(A) JSI, ŽE
za posledních 30 let z české přírody zmizelo asi 10 milionů ptáků? To je stejně, jako v Česku žije lidí.

ČEHO JE DNES V PŘÍRODĚ MÉNĚ NEŽ DŘÍV? NAJDI 10 ROZDÍLŮ = VYHYNULÝCH NEBO MIZEJÍCÍCH ZVÍŘAT A ROSTLIN

Nápověda: vrabec domácí, chroust obecný, žluťásek barvoměnný, norek evropský, chocholouš obecný, hvozdík písečný český, tetřev hlušec, přeslička různobarevná, okáč skalní, orchidej jazýček východní

VYMOŽENOSTI, KTERÉ POMÁHAJÍ VE VLACÍCH ŠETŘIT PŘÍRODU

- okna lépe propustná pro mobilní **SIGNÁL**
- **ZTLUMENÉ** topení
- **HYBRIDNÍ** pohon (dieselový motor + elektromotor s baterií)
- **VODÍKOVÝ** pohon

PROČ Z PŘÍRODY MIZÍ NĚKTERÉ DRUHY ZVÍŘAT A ROSTLIN?

- průmyslová revoluce (**TOVÁRNY** znečišťující ovzduší, hodně **ODPADU**, ničení přírody)
- umělé napřimování řek
- **SUCHO**
- hnojení dusíkatými hnojivy v zemědělství

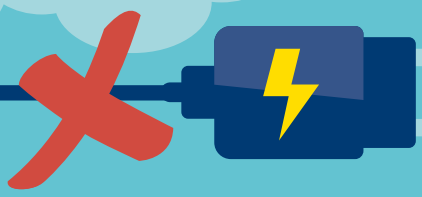

Bezdrátové NABÍJEČKY na mobilní zařízení

OSMISMĚRKA

Najdi v osmisměrce vymoženosti, které nám pomáhají chránit přírodu. Jsou označené ZELENĚ. Dále pak hledej slova označená ČERVENĚ, ty naopak přírodě uškodily nebo škodí. Slova vyškrtávej (vodorovně zleva doprava i zprava doleva, svisle shora dolů i zdola nahoru). Zbylá písmenka ti prozradí tajenku.

O	S	I	G	N	Á	L	V
K	U	D	A	P	D	O	L
N	Z	R	C	A	D	L	O
A	S	U	C	H	O	A	K
Y	Y	N	R	Á	V	O	T
V	O	D	Í	K	O	V	Ý
É	N	E	M	U	L	T	Z
Í	N	D	I	R	B	Y	H

KVÍZOVÁ OTÁZKA

Z čeho je v moderních vlacích (např. RailJet) vyrobené **ZRCADLO** na WC?

a) ze skla
b) z kovu
c) z křišťálu

Odpověď najdeš na straně 32.

Dříve byl ve vlaku mnohem horší signál pro mobilní telefony než venku. Proto se do každého vagónu dával alespoň jeden zesilovač signálu, který se musel napájet. To ale nebylo moc ekologické, ani chytré řešení. **OKNA** vyrobená novou technologií, která umožňuje lepší průchod mobilního signálu, se postupně rozšíří i do dalších vlaků.

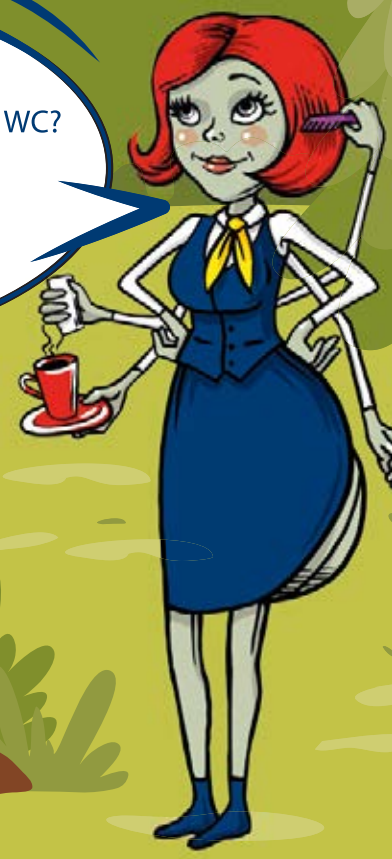

Více o ekologii

NESEĎ DOMA

Jak se cestovalo, když bylo tvé mamce tolik let jako tobě? Jak jezdil na prázdniny tvůj dědeček? Přenes se v čase o pár let nebo třeba o celé století (i víc) a vyraz na výlet historickým vlakem.

ČD NOSTALGIE

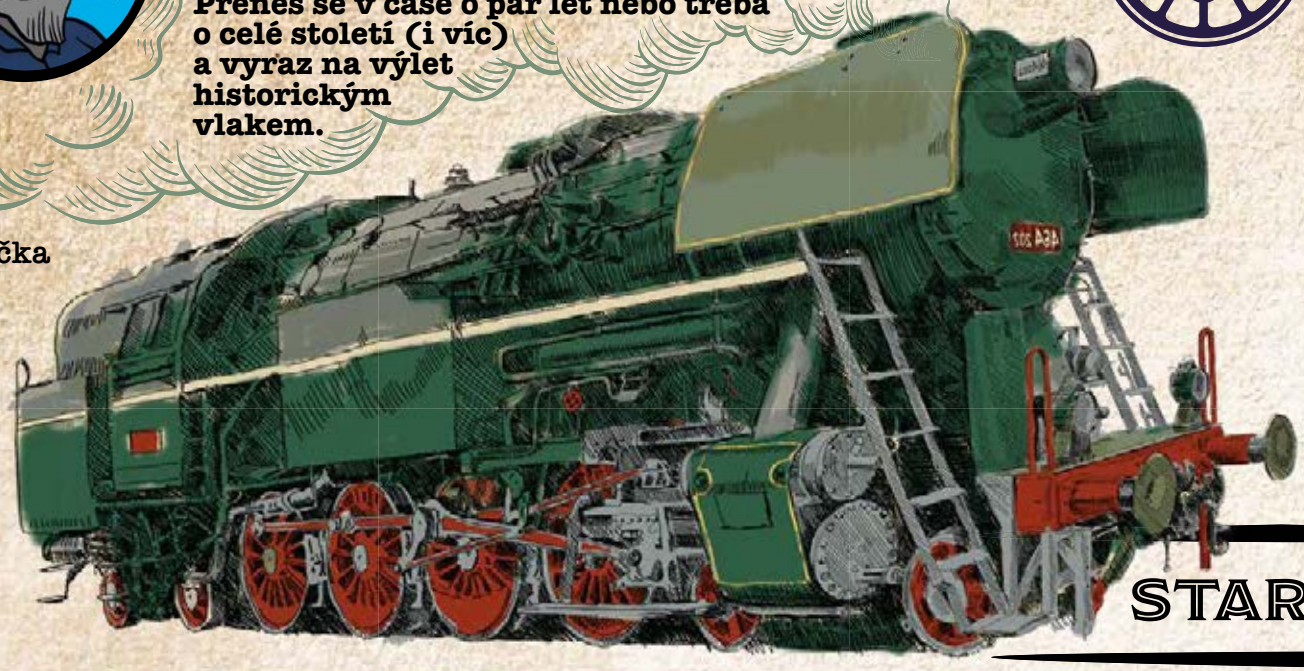

Rosnička

START

Vezmi rodiče nebo dědu s babičkou a zažijte spolu sílu parní lokomotivy nebo romantickou projížďku motoráčkem. Vyber si z asi 100 cest po celé republice a naplánuj si ten nejlepší víkend! Tipy na výlety najdeš v našem Výletníku na stranách 13, 14, 19 a 20.

VYDEJ SE NA NOSTALGICKOU JÍZDU A POZNEJ HISTORII ŽELEZNICE! Na polích s letopočtem házíš ještě jednou.

1939

1936

Parní rychlíkové lokomotivy 498.1 „Albatros“ se stávají nejrychlejšími parními lokomotivami ČSD.

Wintonovy vlaky odvážejí z Prahy do Anglie děti ze židovských rodin a zachraňují je před válkou.

Motorové rychlíky „Slovenská strela“ překonají cestu mezi Bratislavou a Prahou za rekordní čas.

1964

2007

Zákaz kouření ve vlacích

2005

Zahájení provozu vlaků SuperCity Pendolino mezi Prahou a Ostravou

CÍL

1921

Nová generace parních lokomotiv zvaných „Velký bejček“ pro lokálky

1918

Vznik Československých státních drah (ČSD)

První normálně rozchodná elektrifikovaná trať

1903

První parostrojní železnice na evropském kontinentě: Vídeň–Břeclav

1828

1839

První koněspřežná železnice v Evropě: České Budějovice – Linec

1922

Zavedení nových uniforem železničních zaměstnanců vč. čepice francouzského vzoru, tzv. kastrůlek

Nové uniformy inspirované běžným společenským oděvem, pro ženy zavedeny čepice tzv. „lodičky“ (používaly se až do roku 1996)

1966

1964

Zahájení provozu elektrických jednotek EM 475.1 „Pantograf“

1980

Oficiální ukončení parního provozu na tratích ČSD

2001

Ukončení prodeje lepenkových jízdenek

1993

Vznik Českých drah (ČD) po rozpadu ČSFR

1991

Na síti ČSD zahájen provoz vlaků evropské prestižní sítě EuroCity (EC)

více na www.cdnostalgie.cz

RegioPanter

Více o RegioPanterovi:

NÍZKOPODLAŽNÍ ELEKTRICKÁ JEDNOTKA

JAKO BLESK

RegioPanter i InterPanter dokážou jet rychlostí až 160 km/h.
Osobní vlaky nejsou pomalejší než rychlíky. Naopak umí rychleji dosáhnout maximální rychlosti, a tak jedou kratší dobu i mezi zastávkami, které leží jen pár kilometrů od sebe.
(RegioPanter má 2–3 vozy, InterPanter 3–5 vozů)

ÚDAJE O SOUPRAVĚ DVOUVOZOVÝ REGIOPANTER

147	2	6
míst k sezení	místa pro vozíčkáře	míst pro kola

SLUŽBY VOZIDLA

2. 1. WC

ŘAZENÍ SOUPRAVY

1/2 2

SBĚRAČ ELEKTRICKÉHO PROUDU

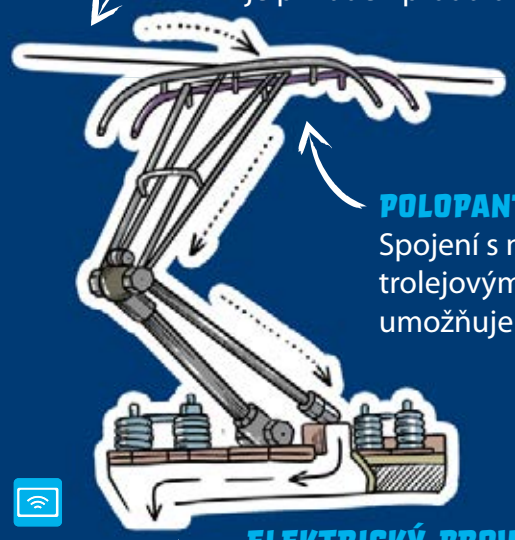

NAPÁJECÍ DRÁT
Nad tratí je zavěšená trolej, ze které je přiváděn proud o vysokém napětí.

POLOPANTOGRAF
Spojení s napájecím trolejovým drátem umožňuje výsuvný rám.

ELEKTRICKÝ PROUD
Tudy je přiváděn elektrický proud do elektrického zařízení lokomotivy.

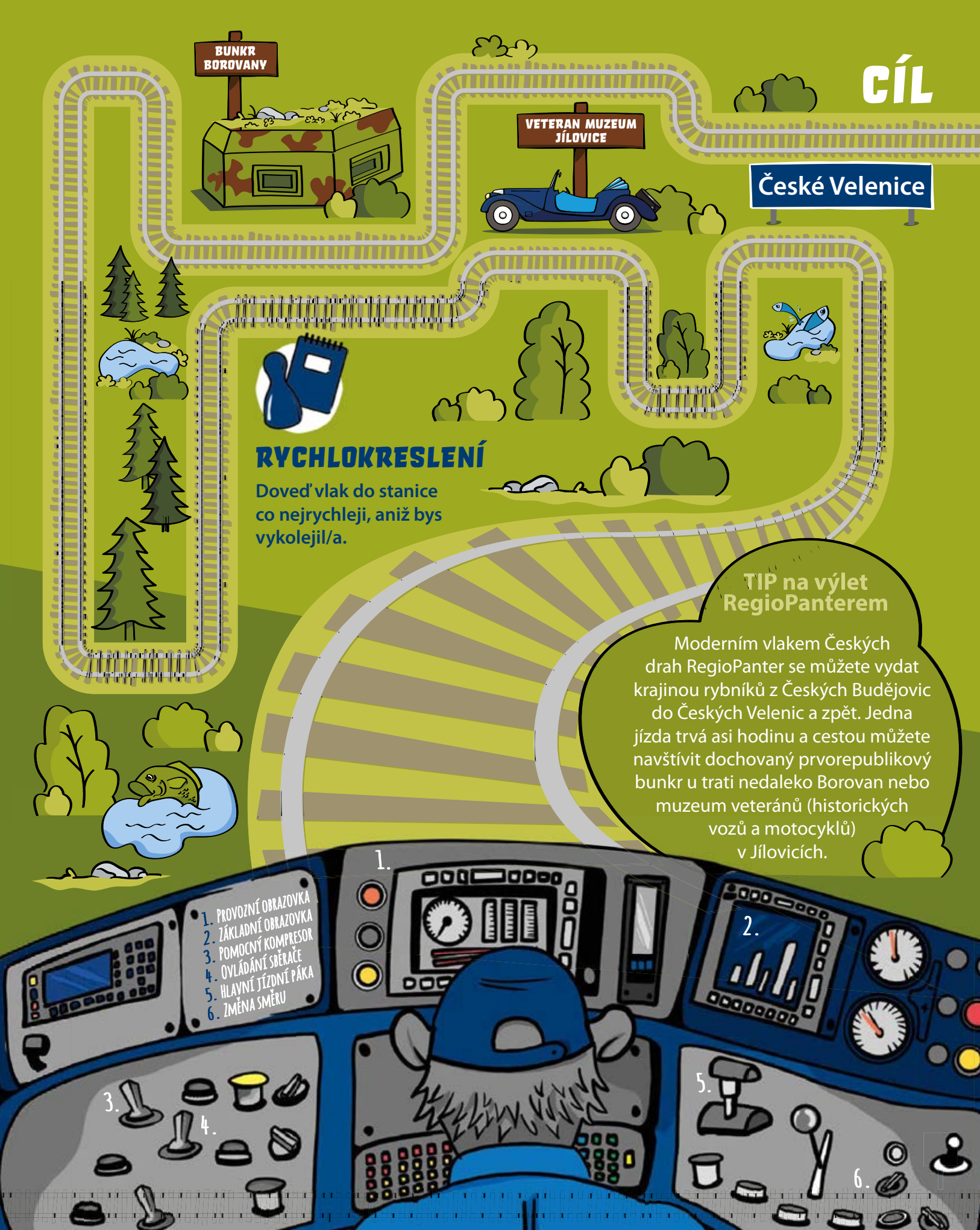
BUNKR BOROVANY
VETERAN MUZEUM JÍLOVICE
CÍL
České Velenice
RYCHLOKRESLENÍ
Doveď vlak do stanice co nejrychleji, aniž bys vykolejil/a.
TIP na výlet RegioPanterem
Moderním vlakem Českých drah RegioPanter se můžete vydat krajinou rybníků z Českých Budějovic do Českých Velenic a zpět. Jedna jízda trvá asi hodinu a cestou můžete navštívit dochovaný prvorepublikový bunkr u trati nedaleko Borovan nebo muzeum veteránů (historických vozů a motocyklů) v Jílovicích.
1. PROVOZNÍ OBRAZOVKA
2. ZÁKLADNÍ OBRAZOVKA
3. POMOCNÝ KOMPRESOR
4. OVLÁDÁNÍ SBĚRAČE
5. HLAVNÍ JÍZDNÍ PÁKA
6. ZMĚNA SMĚRU
1.
2.
3.
4.
5.
6.

CESTA NA PRÁZDNINY

Prázdniny jsou tu. Ráno rozdala paní učitelka dětem z 1.B vysvědčení a vrata školy se na dva měsíce nenávratně zavřela. Odpoledne už Dorka stála s rodiči na peróně pražského Masarykova nádraží a čekala na vlak do Lysé nad Labem. Maminka s tatínkem zůstávají v Praze a Dorka pojede poprvé v životě sama vlakem na prázdniny za tetou Květou.

„Pozdravuj od nás tetu," volala na Dorku maminka. Ale to už se vlak rozjížděl a Dorka seděla hezky u okýnka, aby měla výhled. Cestu dobře znala, pamatovala si všechny stanice, kudy vlak projíždí. Vždyť se vlakem z Prahy do Lysé s rodiči už něco najezdila.

Bylo to myslím kousek za stanicí Zeleneč, když si Dorka všimla, že vedle ní leží na sedadle časopis. To tu asi zapomněl ten pán, co vystoupil v Zelenči, pomyslela si Dorka. A protože měla dlouhou chvíli, vzala časopis a začala listovat. Do oka jí padla zažloutlá černobílá fotografie, na které jela po kolejích parní lokomotiva. Dorka měla ze čtení ve škole jedničku, takže si mohla přečíst, co u fotografie stálo: „Město Lysá nad Labem v roce 1920." Dorka zívla a přemítala, jak se asi žilo lidem před sto lety.

Zastávka Čelákovice-Jiřina, to budu příští už vystupovat, blesklo jí hlavou. Cítila, že se jí začínají klížit oči. Teď se spát nebude, ještě bych to přejela. Vlak pomalu zastavil a Dorka stála na nástupišti v Lysé nad Labem. To je zvláštní, říkala si, ve štítu nádraží nějací tatrmani vyměnili ceduli a napsali ve slově Lysá měkké i. Dorka sice ještě ve škole neměla vyjmenovaná slova po L (ta se učí až ve třetí třídě), ale že se ve slově Lysá píše tvrdé y, si pamatovala. Štít skutečně hlásal Lisa s měkkým i.

Ťuk ťuk ťuk! Dorka sebou trhla. „Vstávej, vystupovat, jsi v Lysé!“ Dorka otevřela oči. Pořád ještě seděla ve vlaku a za oknem se na ni smála teta Květa. Dorka jen tak tak vyskočila z vlaku a už hlásila: „Teto, mně se zdálo, že se ve slově Lysá píše měkké i!“ „Kdybys přijela k nám na nádraží před sto lety,“ vysvětlovala teta Květa, „tak by to tak skutečně bylo. Lisá se tehdy psala s měkkým i stejně jako v němčině. Německy se totiž Lysá nad Labem řekne Lissa an der Elbe. Ale teď už jsou prázdniny, nech měkké i a tvrdé y pěkně spát a jde se na zmrzlinu!“

A tak Dorce začaly dva měsíce prázdnin, čas výletů, koupání a dobrodružství. A proto i vy zapomeňte na čas na vyjmenovaná slova a hurá na prázdniny!

MODRÁ PĚTKA
KOUZELNÁ BRZDA
NA TYHLE NOSTALGICKÉ JÍZDY SE VŽDYCKY TĚŠÍM.
A JÁ SE TĚŠÍM, AŽ SKONČÍ.
ÚSMĚV! AŤ MŮŽU POSLAT FOTKU ELFONSOVI.
NÉÉÉÉ!
ÍÍÍÍÍÍ
TO JE PRŮŠVIH.
TO KOUKÁM, JAK TA STARÁ BRZDA JEŠTĚ DOBŘE BRZDÍ!
CO BUDEME DĚLAT?
VOLÁM ELFONSOVI, ŽE JSME UVÍZLI ZA VYŠKOVEM.
POSÍLNAL
TO SNAD NE, VŽDYŤ TADY SIGNÁL VŽDYCKY BYL!
A TA NÁVĚSTIDLA UŽ TADY PŘECE TAKY BYLA MODERNÍ.
NENÍ TADY ANI TRAKČNÍ VEDENÍ.
MOŽNÁ JSME SE OCITLI V MINULOSTI ?!
(polk)
HALÓ, CO TADY DĚLÁTE? TADY NEMŮŽETE STÁT. ZA HODINU TADY POJEDE VLAK.
JAK TOHLE VÍŠ, CHLAPČE?
TÁTA JE VECHTR* A KDYŽ JE PRYČ, TAK SI OBČAS TAJNĚ PŮJČUJU DREZÍNU.
MY NEMŮŽEME ODJET. NĚKDO ZATÁHL ZA ZÁCHRANNOU BRZDU A NENÍ TU SIGNÁL.
JAKÝ SIGNÁL? POJEDEME DO VECHTROVNY A ZATELEGRAFUJEME NA NÁDRAŽÍ.

PRO CHYTRÉ HLAVY

Dřív neexistovaly mobilní telefony. Když si lidé potřebovali na dálku předat vzkaz, používali telegraf. Ten ale neposílal zprávy v běžné abecedě, ale v kódu – pomocí systému čárek a teček. Tomu se říká Morseova abeceda neboli morseovka.

*hlídač železniční trati

Každé písmenko naší abecedy má svůj znak v morseovce:

A · –	F ·· – ·	K – · –	P · – – ·	U ·· –	Z – – ··
B – ···	G – – –	L · – ··	Q – – · –	V ··· –	
C – · – ·	H ····	M – –	R · – ·	W · – –	
D – ··	I ··	N – ·	S ···	X – ·· –	
E ·	J · – – –	O – – –	T –	Y – · – –	

VYLUŠTI SKRYTÉ SLOVO A ŘEŠENÍ ZAPIŠ DO KUPÓNU:

··· –	·	– · – ·	····	–	· – ·

Jeďte zážitkům vstříc

s apkou **Vlakem na výlet**

Cestování vlakem je ekologické

Inspirujte se na www.cd.cz/vlakemnavylet
nebo si rovnou stáhněte aplikaci.

Google Play App Store

České dráhy
Národní dopravce

VÝLETNÍK

KAM UŽ TĚ DOVEZL NÁŠ VLÁČEK?

KOUKNI DO MAPY A POZNAČ SI, KDE UŽ JSI BYL NEBO BYLA NA VÝLETĚ.

MUZEUM ČESKÝCH DRAH V LUŽNÉ U RAKOVNÍKA

V jakém voze cestoval náš první prezident Masaryk? Co je Kafemlejnek, Matylda, Všudybylka a Heligón? Jak se řídila Karkulka? Tohle všechno a mnohem víc se dozvíte v Lužné u Rakovníka, kde na vás čeká největší sbírka parních lokomotiv v České republice. Kromě ocelových legend, které pamatují ještě císaře pána a Rakousko-Uhersko, si zde můžete prohlédnout historické motoráčky, dieselové či elektrické lokomotivy, dobové osobní a nákladní vozy a spoustu dalších zajímavých exponátů z historie drážního provozu.

Středočeský kraj
GPS: 50.1455006N, 13.7755703E **https:**//www.cdnostalgie.cz/muzeum-luzna/muzeum/-32734/

NA VÝLET PLNÝ NOSTALGIE
LETNÍ TIP

Z LUŽNÉ DO CHOMUTOVA HISTORICKÝM MOTORÁČKEM

Ve středu 13., 20., 27. července nebo 3., 10., 17., 24. či 31. srpna se vypravte do Lužné u Rakovníka. Po prohlídce Muzea Českých drah se pak můžete rovnou svézt nostalgickým vlakem do Chomutova na návštěvu depozitáře Národního technického muzea plného železničních pokladů.

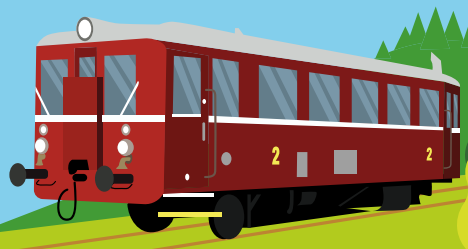

PARNÍ LOKOMOTIVA 477.0 „PAPOUŠEK"

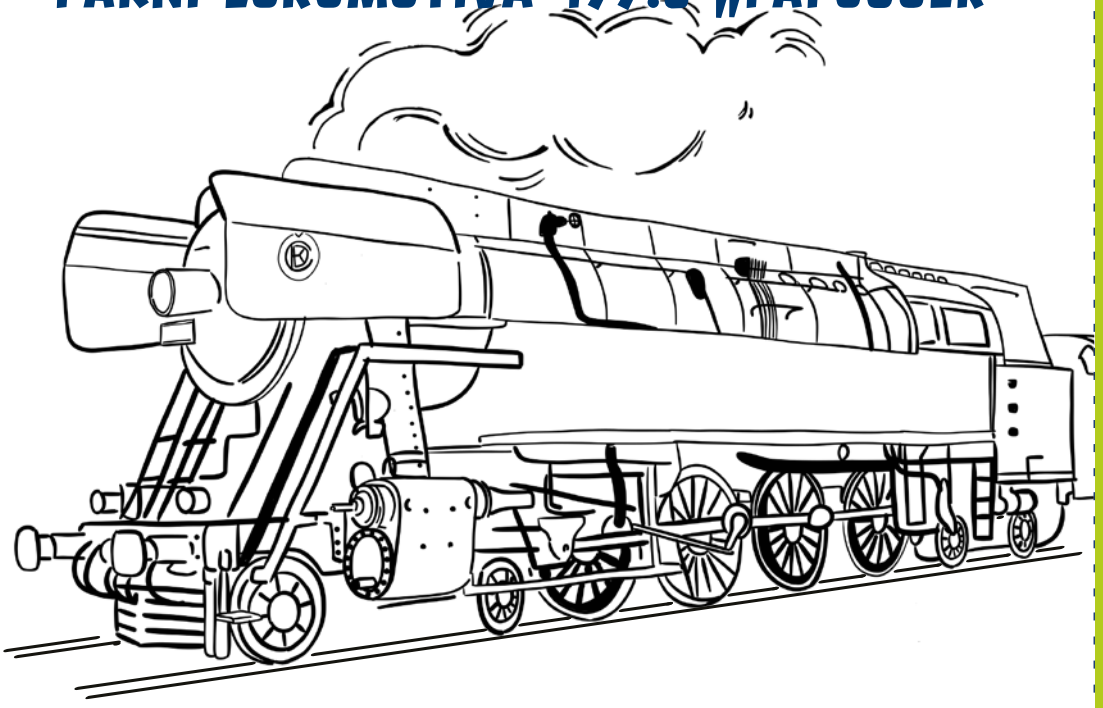

Vybarvi si omalovánku, vystřihni a můžeš ji poslat jako pohlednici.

Více informací o nostalgických jízdách Českých drah najdete zde:

https://www.cd.cz/vlakem-na-vylet/vyhledavani/nostalgie

POŠUMAVSKÁ JIŽNÍ DRÁHA ANEB Z ČECH DO BAVORSKA ZA MINUTU

Vydejte se na cestu zpět v čase po nejkratší mezinárodní železniční trati na světě. Replika parní lokomotivy zvaná „Gigant“ vás poveze ze zaniklé šumavské obce Nové Údolí přes hraniční Údolský potok až do Bavorska, po trati dlouhé pouhých 106 metrů. Na konci trati najdete muzeum šumavských lokálek v historickém chladicím vagónu z 20. let 19. století. Všichni cestující si na památku odnesou pamětní jízdenku a razítko. Sílu svalů si můžete vyzkoušet při jízdě šlapací drezínou. Jízdné dobrovolné!

Jihočeský kraj
GPS: 48.8291025N, 13.7935775E
https://noveudoli.eu/

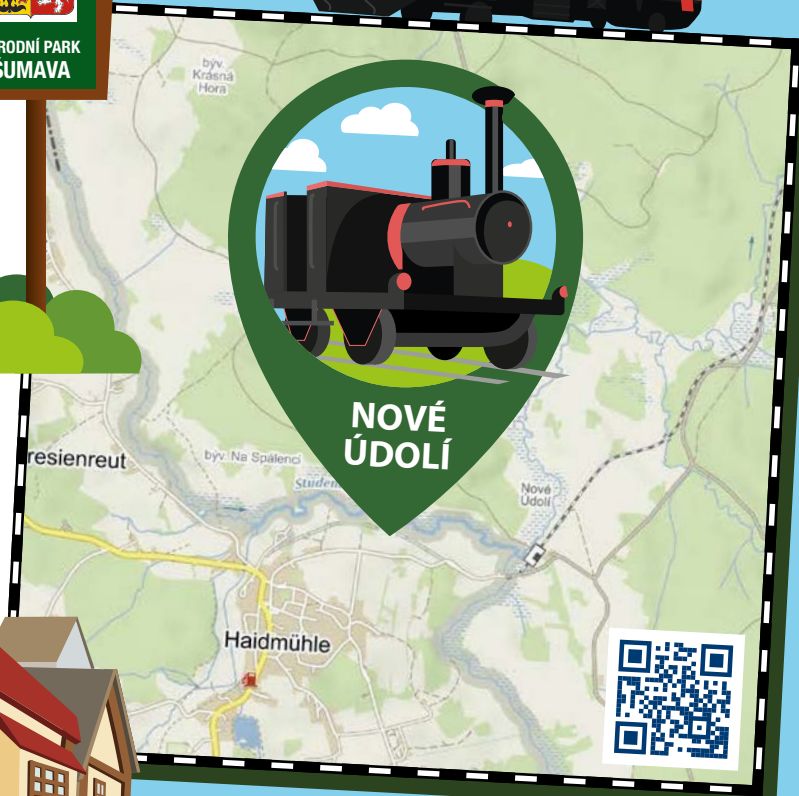

POMOZTE NÁM ODHALIT, CO SKRÝVÁ KLÍČ

Postupujte podle níže uvedených instrukcí. Na str. 18 by vám při řešení tohoto úkolu měl pomoci červený puntík. Jděte postupně krok za krokem.

KLÍČ:

● 2↑ 1← 2↑ 1→ 4↑ 2→ 4↑ 2← 2↑ 2→

4↑ 2→ 3↑ 6→ 5↓ 6← 2↓ 2→ 2↓ 2←

4↓ 2→ 2↑ 2→ 2↓ 4→ 4↑ 2→ 4↓ 2→

4↑ 8→10↓ 1→ 2↓ 5← 1↓ 1← 1↓ 2←

1↑ 1← 1↑ 1← 1↓ 1← 1↓ 2← 1↑ 1←

1↑ 1← 1↓ 1← 1↓ 2← 1↑ 1← 1↑ 6←

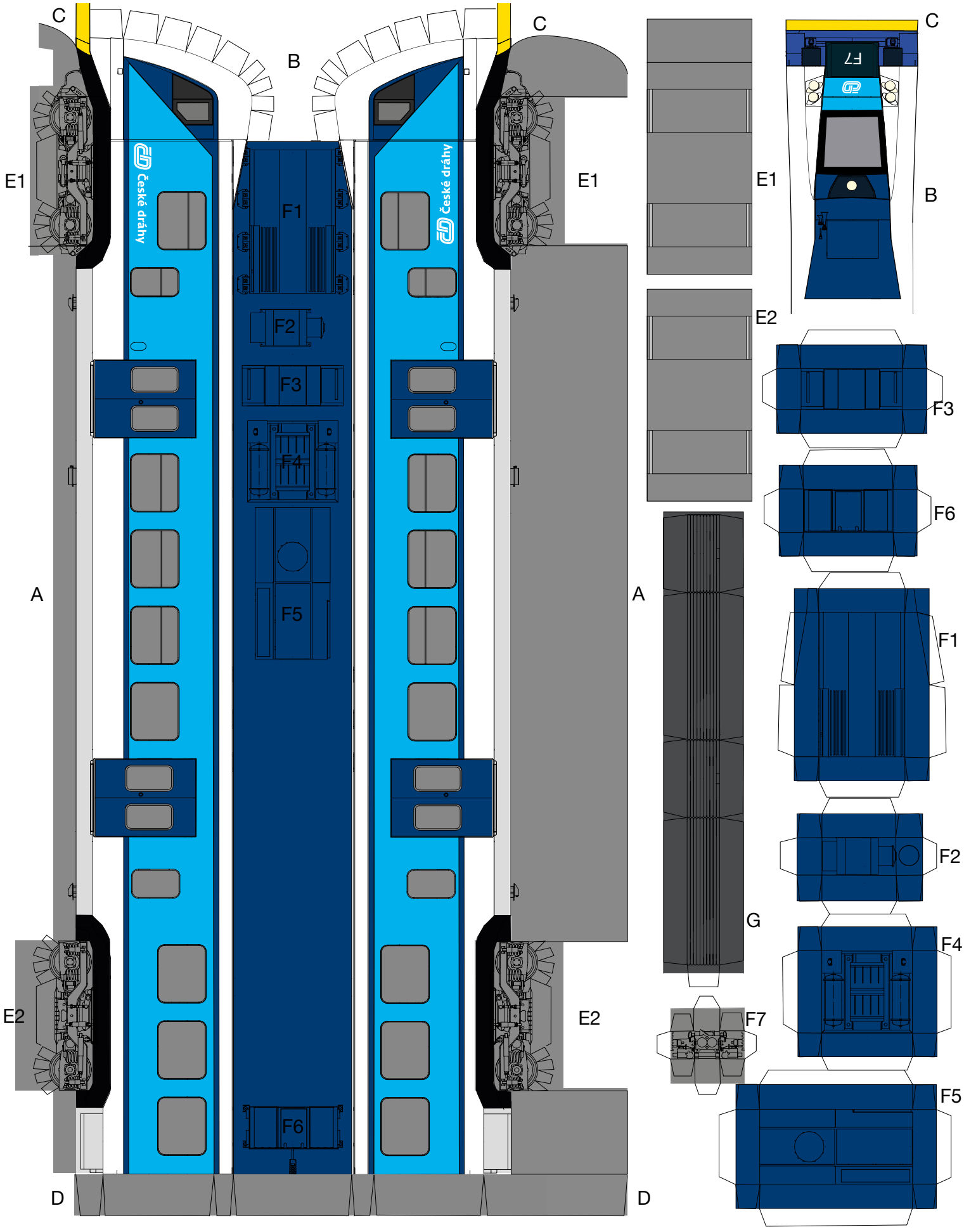
C
B
C
E1
E1
F1
F2
F3
F4
F5
F6
A
A
E2
E2
D
D
E1
E2
G
F7
C
F7
B
F3
F6
F1
F2
F4
F5

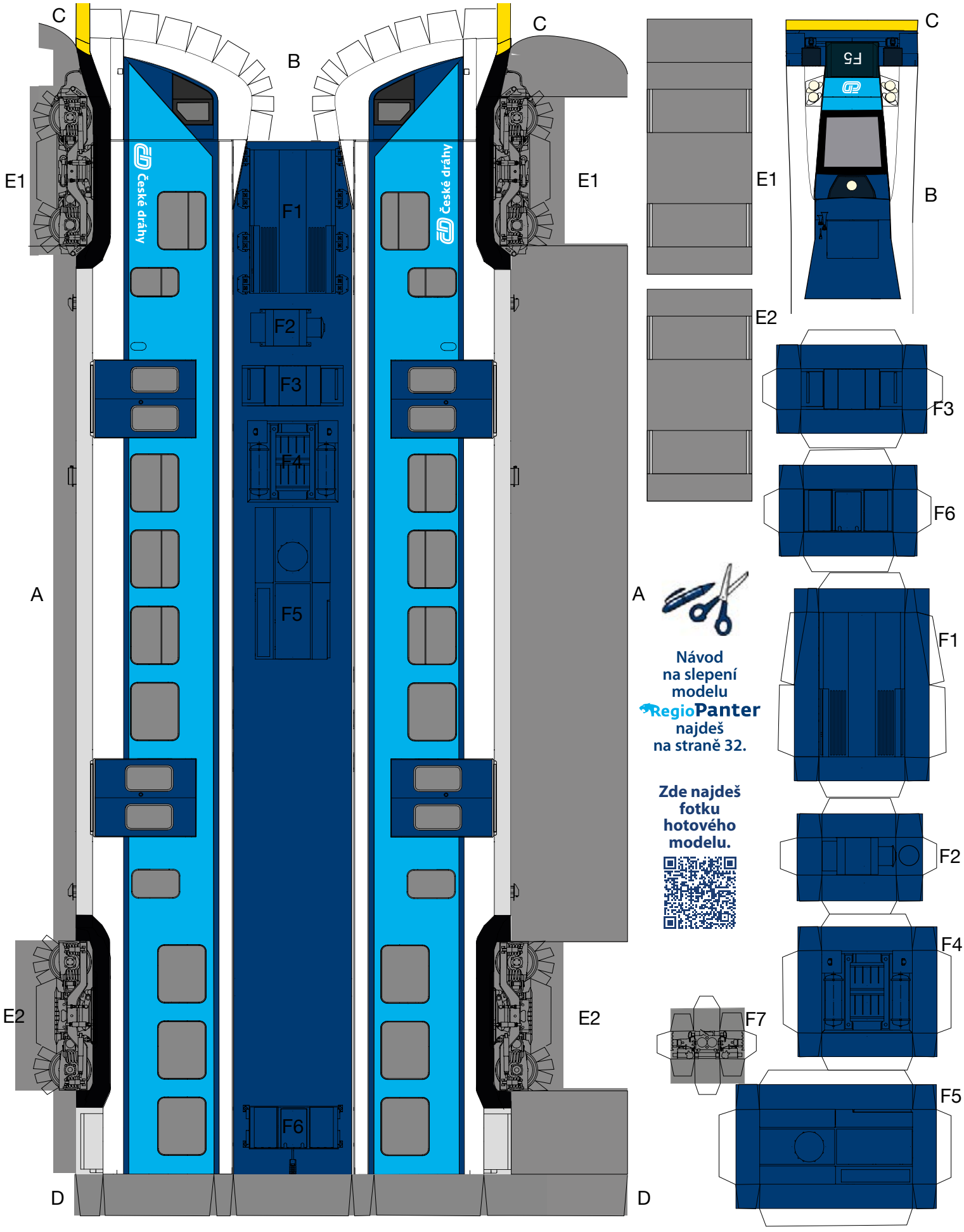
C
B
C
E1
E1
F1
F2
F3
F4
F5
F6
A
A
E2
E2
D
D
E1
E2
C
F5
B
F3
F6
F1
F2
F4
F7
F5
Návod
na slepení
modelu
RegioPanter
najdeš
na straně 32.
Zde najdeš
fotku
hotového
modelu.

VÝTOPNA JAROMĚŘ

Za vůní páry a kolomazi se můžete vydat do jaroměřské výtopny, kde se dozvíte, jak kdysi vypadal provoz parních lokomotiv. Čeká zde na vás třeba lokomotiva Conrad Vorlauf z roku 1873 nebo unikátní elektrická akumulátorová lokomotiva Ringhoffer z roku 1916, kolejový jeřáb či sbírka mechanických návěstidel. Vraťte se do doby, kdy se ve vlaku sedělo na dřevěných lavicích a tu a tam vám otevřeným oknem padla do oka saze. Muzeum v letní sezóně pořádá nostalgické jízdy.

Královéhradecký kraj
GPS: 50.3415917N, 15.9061036E
https://www.vytopnajaromer.cz/

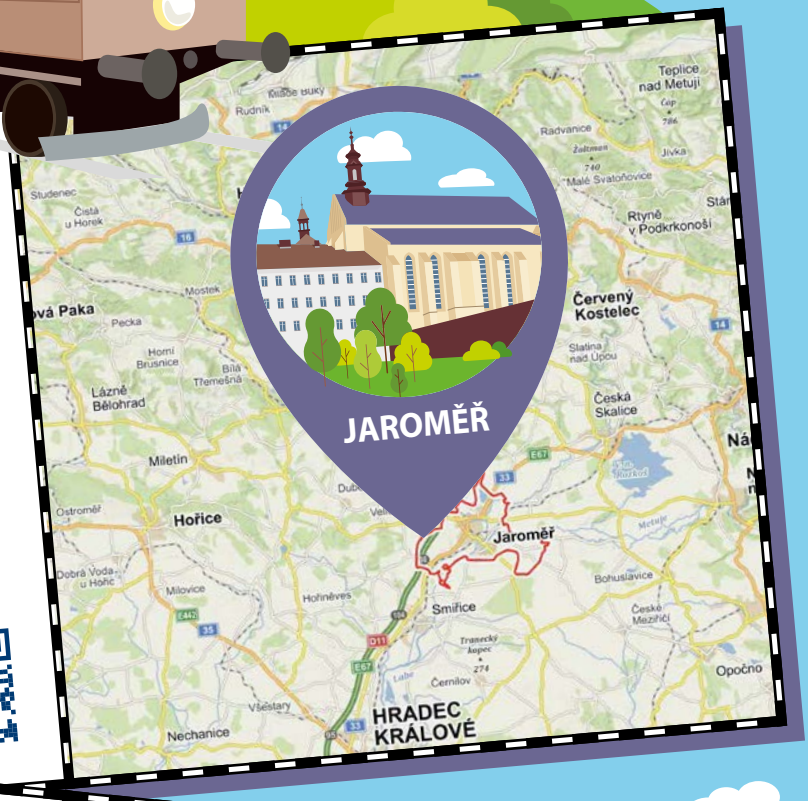

ZA MODRÝM BLESKEM DO RAKOUSKA

Na železniční trase, která spojuje Břeclav s hlavním městem Rakouska Vídní, najdete v areálu bývalého depa muzeum železnice Das Heizhaus. Čekají tu na vás desítky parních, elektrických a motorových lokomotiv nejen z dob Rakouska-Uherska. K vidění je tu třeba celá souprava 5145 Blauer Blitz (Modrý blesk), která sloužila po nějakou dobu také na slavném expresu Vindobona, který v 60. letech minulého století jezdil z Vídně přes jihočeská města Třeboň a Tábor, přes Prahu a Ústí nad Labem až do Berlína.

Jihomoravský kraj – Rakousko
GPS: 48.3252097N, 16.6669222E
https://eisenbahnmuseum-heizhaus.com/de/

VÝLET DO HISTORIE TECHNIKY: ÚZKOKOLEJKA V MLADĚJOVĚ NA MORAVĚ

Krajinou českomoravské vrchoviny se klikatí jedenáct kilometrů dlouhá dráha mladějovské úzkokolejky o rozchodu pouhých 600 mm. Parní lokomotivy, které zde po první světové válce převážely uhlí a šamot, můžete potkat i dnes v čele pravidelných výletních vlaků. Mladějovská úzkokolejka bude o letních prázdninách v provozu vždy v sobotu a o státních svátcích.

Pardubický kraj
GPS: 49.8236619N, 16.5869050E
https://www.mladejov.cz/uvodni-stranka

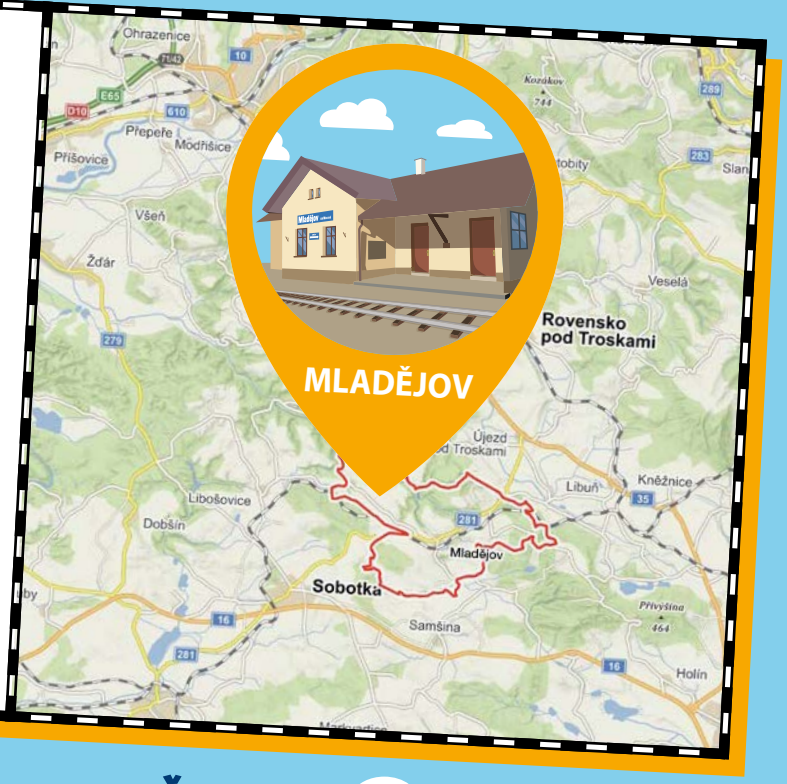

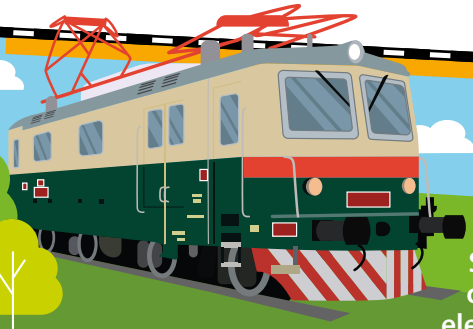

LÉTO NA BECHYŇCE

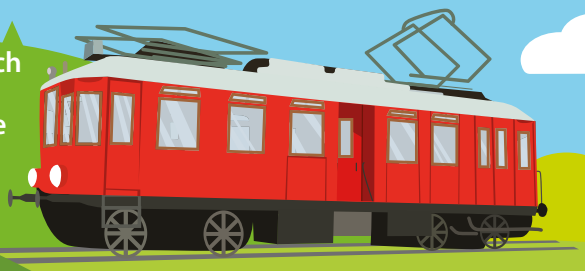

Svezte se během prázdnin o sobotách od 2. července do 27. srpna na první elektrifikované trati v Čechách na trase Tábor–Bechyně. První vlak poháněný elektřinou se na této železnici rozjel roku 1903. V čele historického elektrického vlaku pojede lokomotiva řady E 422, tzv. Bobinka. Na stejné trati budou v létě jezdit dva páry zvláštních vlaků, které povede elektromotorový vůz Františka Křižíka zvaný Elinka.
Více informací o jízdních řádech: www.cdnostalgie.cz

SOUTĚŽ – SPOJOVAČKA

Poznej slavné lokomotivy, spoj čísla a písmenka.

1) ORCHESTRION
2) RINGHOFFER
3) KARKULKA
4) HURVÍNEK
5) GIGANT

A)

B)
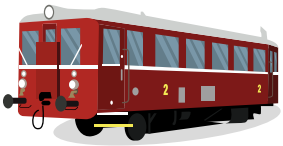

C)
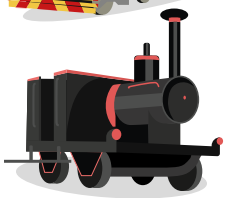

D)

E)

SOUTĚŽ

TIPUJTE, KRESLETE A VYHRAJTE

KRÁLOVSTVÍ ŽELEZNIC

KRÁLOVSTVÍ ŽELEZNIC

Na pražském Smíchově najdete stálou expozici největší modelové železnice ve střední Evropě, kolejiště se rozkládají na ploše 574 m^2. Užijete si také funkční kokpity lokomotiv, herny, virtuální realitu, autodráhy, Model Prahy a další atrakce. Království železnic je centrum zábavy pro celou rodinu.

Zodpovězte otázku:

Kdy bylo poprvé otevřeno Království železnic?

a) 1. ledna 2009
b) 1. července 2009
c) 1. prosince 2009
d) 1. ledna 2010

Nápověda

Nakreslete a pošlete obrázek pejska stojícího před lokomotivou (parní nebo elektrickou) na adresu:
soutez-muj-vlacek@kralovstvi-zeleznic.cz

CENU ZÍSKÁ PRVNÍCH 5 SOUTĚŽÍCÍCH:

1. CENA

2. A 3. CENA

poukaz na 4 základní vstupenky do Království železnic

4. A 5. CENA

poukaz na 2 vstupenky do Království železnic

Pravidla soutěže zde:

KRÁLOVSTVÍ HRAČEK BAMBULE

Simulátor řady 810

VLAKOVÍ HRDINOVÉ

VLAKVEDOUCÍ/PRŮVODČÍ

OBLÉKNI PAVČU DO UNIFORMY VLAKVEDOUCÍ.

Postavy si můžeš vystřihnout, nalepit na špejli a použít k divadelnímu představení. Z minulého čísla už bys měl(a) mít postavu Pantíka.

PŘENOSNÁ OSOBNÍ POKLADNA – POPKA

Dnešní průvodčí už nenosí brašnu s kleštičkami, ale moderní POPku. Je to vlastně malý počítač s tiskárnou. Z tohoto přístroje může průvodčí vydat a vytisknout jízdenku, načíst QR kód na elektronické jízdence v telefonu nebo načíst jízdenku na průkazce (In Karta, Lítačka apod.).

Seřaď jízdenky a jejich označovače podle doby, kdy se používaly. Od nejstarších po nejmladší.

Zjisti víc o Pavče a jejích kamarádech.

V příštím čísle si divadlo doplníš o další postavičku z naší Modré pětky.
HÁDEJ, KTERÁ TO BUDE!

Jméno:
PAVČA

Povolání:
VLAKVEDOUCÍ

Věk:
26 LET

Jméno:
MYŠAN

Povolání:
PRŮVODČÍ

Věk:
32 LET

Schopnosti:

- Poskytnout první pomoc (když se cestujícímu udělá nevolno, ale i při porodu).
- Být „psychologem na kolejích".
- Zjistit zpoždění vlaku a vyhledat přestup.
- Mít za všech okolností dobrou náladu a dobré nápady.
- Zachránit jakoukoliv situaci.

Povinnosti:

- Kontrolovat jízdenky nebo je tisknout na „POPce".
- Před jízdou dát do počítače čísla vagónů a spočítat, jestli bude vlak dostatečně brzdit.
- Výkaz předat strojvedoucímu, který podle toho nastaví brzdy vlaku.
- Při každém zastavení vlaku zkontrolovat, jestli jsou všechny dveře uzavřené, než se znova rozjede.
- Dát o tom zprávu signálem (návěstí) strojvedoucímu.

Co udělá průvodčí(mu) radost?

Když hezky pozdravíš, poděkuješ a třeba i popřeješ pěkný den.

JAKÝ JE ROZDÍL MEZI PRŮVODČÍ A VLAKVEDOUCÍ?

Když je vlak dlouhý a má hodně vagónů a cestujících, tak by jeden člověk nestíhal všechny cestující odbavit a zaručit jejich bezpečnost. Proto bývá ve vlaku vlakvedoucí (nadřízený) a průvodčí (podřízený). U kratších vlaků, kde to zvládne jeden člověk, je vždy jen vlakvedoucí.

JAK SE HOVOROVĚ ŘÍKALO PRŮVODČÍMU?

a) Štíplístek
b) Podržtaška
c) Modrý postrach

Správnou odpověď najdeš na str. 32.

Myšan ve stejnokroji z roku 1924.

JAK PŘIŠLI PAVČA A MYŠAN KE SVÉMU JMÉNU?

Možná jste si všimli, že má Pavča víc než dvě ruce. To proto, že je vlastně pavoučice. Její postava je inspirovaná vlakem RegioSpider (spider znamená anglicky pavouk), který si představíme v některém z dalších čísel. Myšanovým domovským vlakem je zase motorák RegioMouse. Uhodneš, co znamená „mouse"?

TOTO NENÍ GAMESA

NEPOUŽÍVEJ SLUCHÁTKA

PŘIPRAVÍ TĚ O JEDEN ZE SMYSLŮ, KTERÝ JE PŘI POHYBU V BLÍZKOSTI ŽELEZNICE ŽIVOTNĚ DŮLEŽITÝ. O SLUCH.

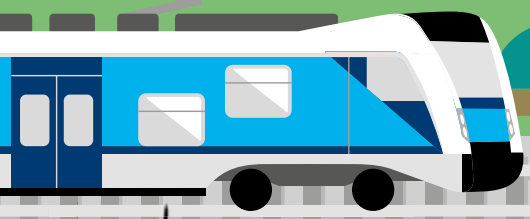

NEPŘECEŇUJ SVŮJ ODHAD, FYZIKÁLNÍ ZÁKONY JSOU NEÚPROSNÉ. Z RYCHLOSTI 160 km/h BUDE VLAK DO ZASTAVENÍ BRZDIT KLIDNĚ KILOMETR A VŮBEC NEHRAJE ROLI, JAK RYCHLE STROJVEDOUCÍ ZAREAGUJE. MEZI KOVOVÝM KOLEM A KOLEJNICÍ SE NIKDY NEVYTVOŘÍ TAKOVÝ ODPOR, ABY VLAK ZASTAVIL TAK RYCHLE JAKO AUTO NA PNEUMATIKÁCH.

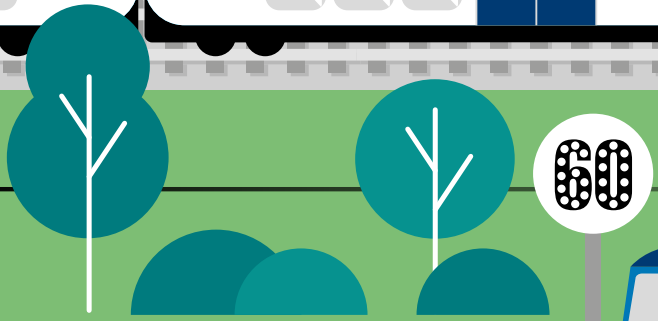

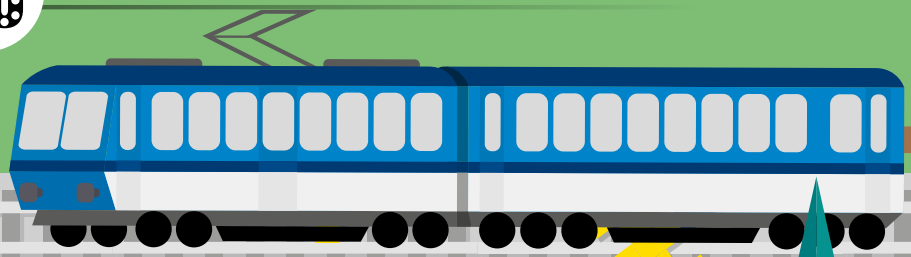

GAME OVER

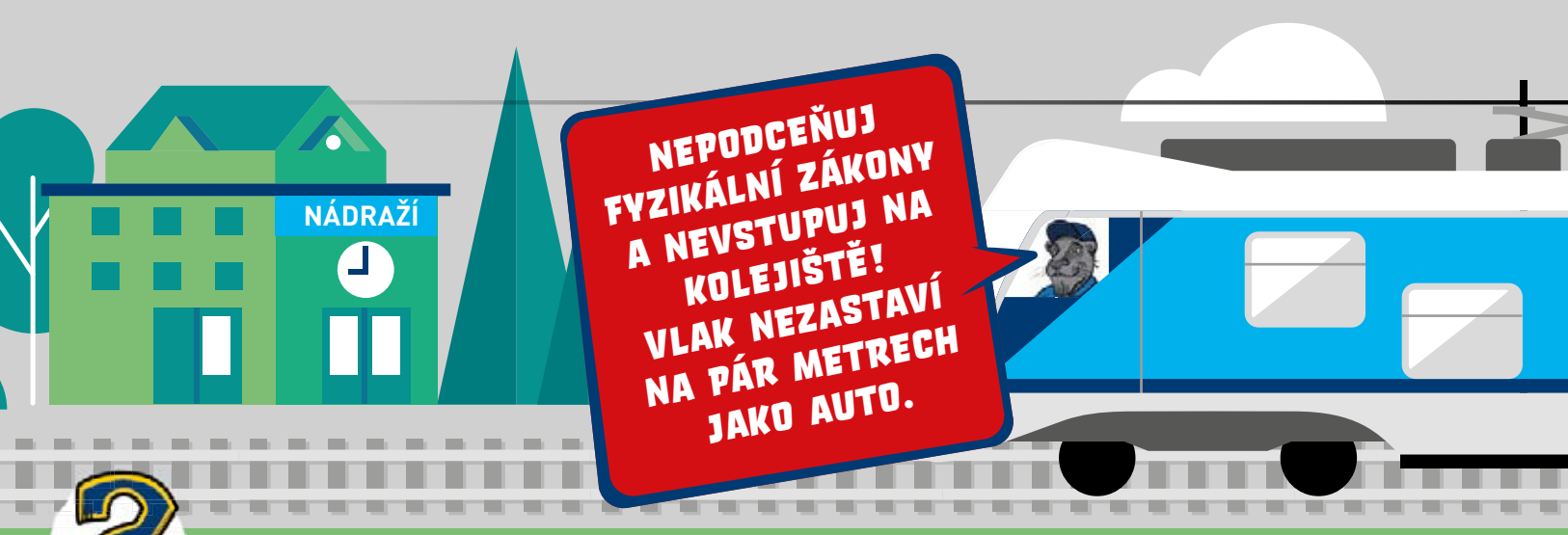

NEPODCEŇUJ FYZIKÁLNÍ ZÁKONY A NEVSTUPUJ NA KOLEJIŠTĚ! VLAK NEZASTAVÍ NA PÁR METRECH JAKO AUTO.

VYŠKRTEJ DVOJICE STEJNÝCH PÍSMEN.
ZBÝVAJÍCÍ TI PROZRADÍ TAJENKU.

N X D Q L ? W M X J
E B F H W D Y C B V Z Q H
P S O G U G C H C I

R Á \ O Y V T Z J P F K ? M A R !

Na jakou vzdálenost musí umět brzděný vlak zastavit, když jede nejvyšší povolenou rychlostí?

Při rychlosti 160 km/h
Zábrzdná vzdálenost 1000 m

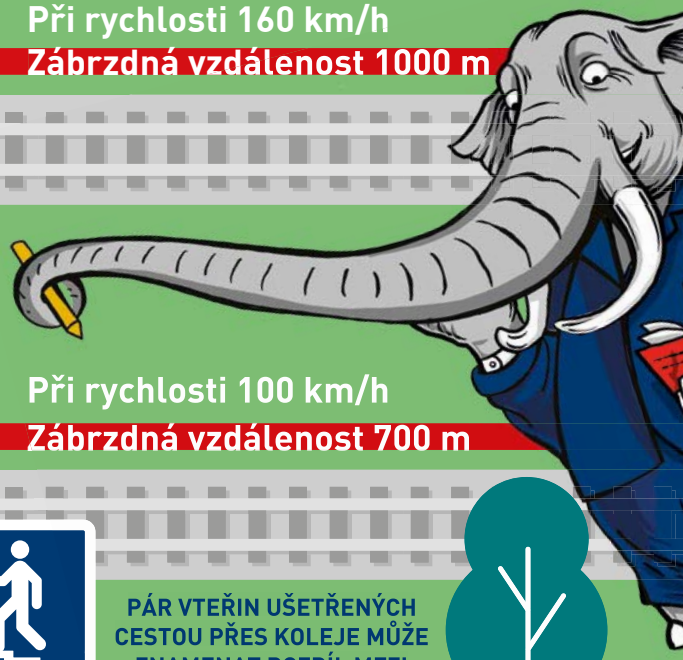

Při rychlosti 100 km/h
Zábrzdná vzdálenost 700 m

PÁR VTEŘIN UŠETŘENÝCH CESTOU PŘES KOLEJE MŮŽE ZNAMENAT ROZDÍL MEZI ŽIVOTEM A SMRTÍ.

Při rychlosti 60 km/h
Zábrzdná vzdálenost 400 m

Více o bezpečnosti

AUTO JEDOUCÍ RYCHLOSTÍ 130 KM/H POTŘEBUJE OD ŠLÁPNUTÍ NA BRZDU DO ÚPLNÉHO ZASTAVENÍ 100 METRŮ. PŘI RYCHLOSTI 90 KM/H JE TO 60 M.

Při rychlosti 90 km/h
Brzdná dráha 60 m

MUZEUM V LUŽNÉ U RAKOVNÍKA

Projet se s Kafemlejnkem? Na výlet s Rosničkou? Ne, teď nevyprávíme pohádkový příběh. Tak se totiž jmenují historické lokomotivy, které najdete v největším železničním muzeu Českých drah v Lužné u Rakovníka. A k tomu tu mají ještě Papouška, Ušatou, Všudybylku a spoustu dalších skvostů. K návštěvě v Lužné tě pozve naše reportérka Pavča, která v rozhovoru vyzpovídala ředitele muzea, pana Marka Plochého.

Jak jste se dostal k železnici? Až jako dospělý, nebo už když jste byl stejně velký jako čtenáři našeho časopisu?
K železnici jsem měl blízko od malička. Můj táta a strejda na železnici pracovali, takže jsem měl při výběru povolání vcelku jasno. Chtěl jsem se stát strojvedoucím. Vyučil jsem se jako opravář elektrických lokomotiv, vystudoval vysokou školu a absolvoval civilní vojenskou službu (místo klasické vojny, kam se dřív muselo) v depu v Plzni. Tam jsem po skončení služby začal normálně pracovat. Pak jsem působil ještě na různých pozicích na ředitelství Českých drah v Plzni i Praze.

Vy jste ředitelem muzea teprve dva roky, ale muzeum už existuje docela dlouho. Kdy a proč vlastně vzniklo?
To je trochu delší historie. Když na železnici končil parní provoz, tak bylo místní depo (místo, které slouží k údržbě hlavně lokomotiv, ale i vozů) vytápěné upraveným kotlem parní lokomotivy. Postupně sem z různých důvodů přibývaly další a další parní lokomotivy, které tu měly být uschovány. V roce 1996 skončil pravidelný provoz zdejšího depa a vznikla první myšlenka na vystavení parních lokomotiv. A že by se měly tyto lokomotivy opravit.

Jak dlouho trvalo, než se mohli do depa podívat i návštěvníci a návštěvnice?
Už v roce 1997 Lužná poprvé otevřela brány pro veřejnost. Hlavně díky několika spolkům železničních nadšenců. Chod muzea a opravy lokomotiv jsou velmi náročné – vše trvá dlouho a je to hodně drahé. Proto se po dalších dvou letech přidaly České dráhy, které Lužnou vyhlásily za své železniční muzeum. Letos v červnu jsme oslavili 25 let fungování našeho železničního muzea „pod hlavičkou“ Českých drah.

Mají lidi o staré mašinky zájem?
Muzeum vzniklo, aby zachránilo mnoho historických železničních vozidel a věcí se železnicí spojených. A aby se nezapomnělo na um našich předků. Návštěvnost muzea stoupá od jeho otevření až do dnešních dnů. Je to jasným důkazem, že myšlenka byla a je správná a že lidi historie železnice zajímá.

Co nejzajímavějšího je v muzeu k vidění?
Určitě parní lokomotivy. Od těch malých řady 310.0 přezdívaných „Kafemlejnek“ až po rychlíkový skvost řady 498.0 „Albatros“. Velkou vzácností je salonní vůz prezidenta T. G. Masaryka.

Co chystáte na léto?
Máme připravený bohatý program. Plánujeme tradiční jízdy parních vlaků k Berounce a pravidelné jízdy z muzea v Lužné do depozitáře (místo, kde se uchovávají sbírkové předměty) Národního technického muzea v Chomutově. A zajímavou akcí je určitě také setkání vozidel značky TATRA – od dakarských speciálů přes pracovní náklad'áky až po motorové vozy.

A co oblíbený Model víkend pro modeláře?
Ten nesmí chybět. K vidění bude spousta dálkově řízených modelů, RC (tedy rádiově řízená) offroadová auta, kamiony, tanky a větší množství železničních modelů. V plánu je i modelářská burza.

Vaše muzeum vypravuje taky nostalgické jízdy. Kam se můžeme projet historickými vlaky?
Po celém Česku, tedy nejen kolem muzea v Lužné. Doporučit můžu třeba jízdy z Lužné k Berounce nebo návrat nostalgických vlaků na unikátní trat' z Tábora do Bechyně. Přehled akcí s podrobnostmi uveřejňujeme průběžně na webu **www.cdnostalgie.cz**.

Na závěr bych se vás chtěla zeptat, jaká je vaše nejoblíbenější lokomotiva?
Není jen jedna. Obecně můžu říct, že nejoblíbenější lokomotivy jsou ty parní. Je to úžasná ukázka toho, co dovedli naši předkové. Když jede parní lokomotiva krajinou, tak vyloudí úsměv na tváři všech, kteří ji vidí. Bez rozdílu věku. Rozdávají radost, kam přijedou.

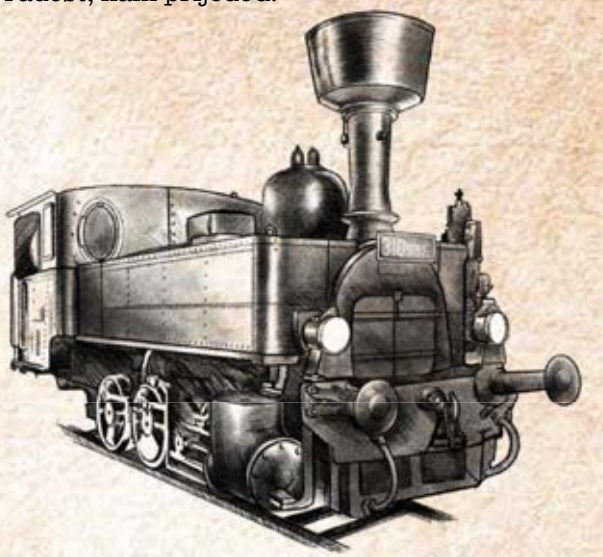

LOKOMOTIVA „KAFEMLEJNEK“

Děkujeme a těšíme se na setkání při nostalgických vyjížd'kách nebo při návštěvě muzea v Lužné u Rakovníka.

Věděli jste, že:

Stroj 498.106 typu Albatros je držitelem oficiálně platného rychlostního rekordu československých parních lokomotiv. Na zkušebním okruhu v Cerhenicích překonal 27. srpna 1964 hodnotou 162 km/h.

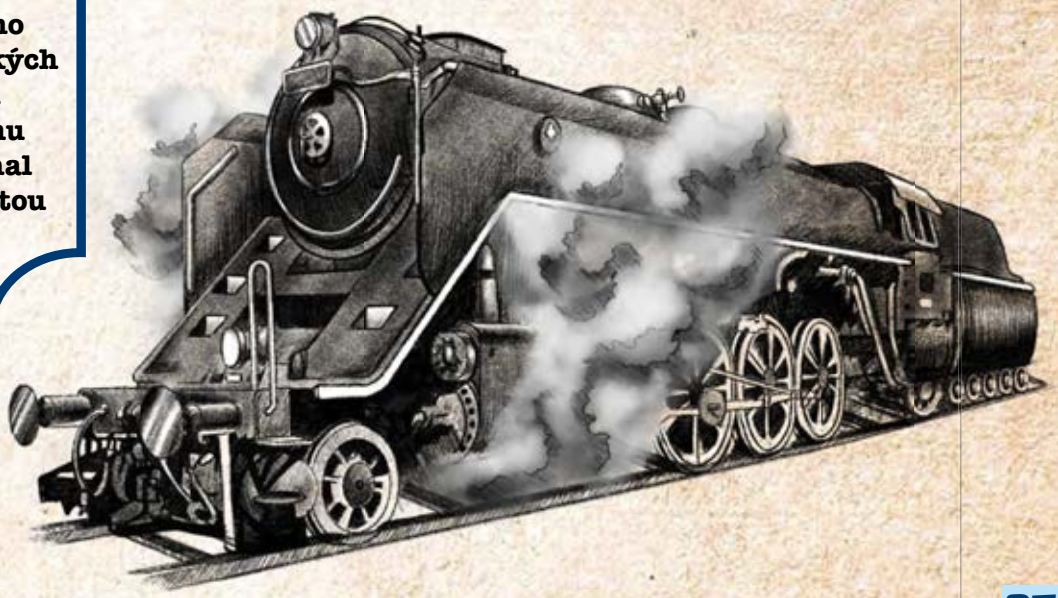

RYCHLÍKOVÝ SKVOST „ALBATROS“

ŽELEZNIČÁŘSKÝ MYŠMAŠ

Karkulka

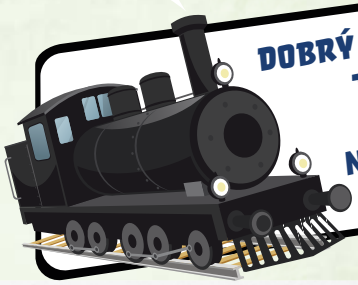

CO MUSEL UMĚT STROJVEDOUCÍ PARNÍ LOKOMOTIVY A TEN DNEŠNÍ UŽ TO NEPOTŘEBUJE?

„Vysmrkat lokomotivu“. Na lokomotivě se sráží voda, kterou je potřeba vyfoukat z pracovních válců a šoupátek. Musí se otevřít ventily a tlakem vodu vyfoukat ven. Po pár metrech jízdy se ventily můžou zavřít.

TIP NA SVAČINKU DO VLAKU

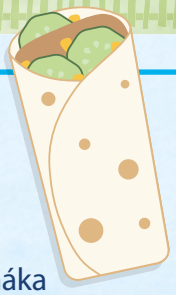

Připrav si do vlaku výbornou svačinku. Zvládneš to sám! Budeš potřebovat: tortillu (placku z pšeničné či kukuřičné mouky), zakysanou smetanu, majolku, konzervu tuňáka a kukuřice a okurku. 2 lžíce zakysané smetany smíchej se lžící majolky, trochu osol, můžeš přidat i bylinky (bazalku, koriandr) nebo trochu česneku. Tímto dresinkem potři tortillu, na půlku tortilly dej kousky tuňáka, 2 lžíce kukuřice a kousky okurky a tortillu pevně smotej – přehni přitom spodní část placky. Svačinku na cestu zabal do potravinové fólie. Dobrou chuť!

KDYŽ SE TI CHCE...

Víš, že tví prapraprapředci si nemohli během cesty vlakem odskočit na záchod a museli vždy počkat až na nádraží? Záchody jsou ve vlacích běžně až asi od roku 1880, na našem území se pak rozšířily kolem roku 1900. Svůj osobní vlakový záchod ale měla už britská královna Viktorie v roce 1869. Přesto prý radši používala WC ve stanicích při zastávkách po několika hodinách.

TRÉNUJ JAZYKY

Jak se v různých jazycích řekne slovo „vlak“? Přiřaď slovíčka k jednotlivým vlaječkám. Pozor, v některých jazycích se slovo shoduje.

Řešení najdete na str. 32.

1) **vlak**
2) **train**
3) **der Zug**
4) **train**
5) **tren**
6) **ressha**
7) **pociąg**
8) **tog**
9) **vonat**
10) **potyah (потяг)**

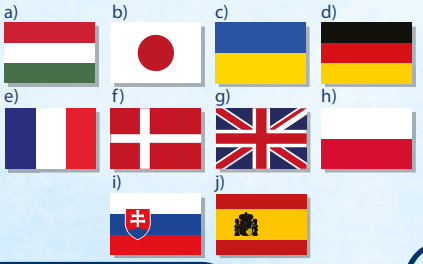

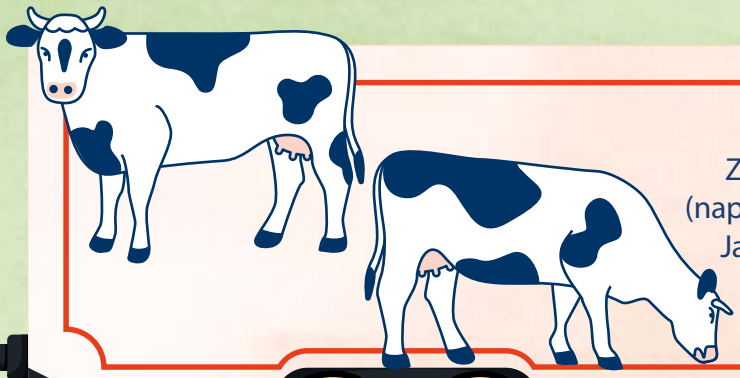

HRA: VIDÍM DALŠÍ

Zvol si v duchu nějakou skupinu předmětů, vozidel apod. (např. billboardy, stádo krav, auta převážející něco na střeše). Jakmile spatříš cokoli, co do dané kategorie patří, připočti nahlas jedničku. Ostatní hráči se snaží uhodnout tvou tajnou kategorii. Komu se to podaří, vymýšlí další.

KDO BYL FRANTIŠEK KŘIŽÍK?

František Křižík (1847–1941) byl český technik, průmyslník a vynálezce. Celý život ho fascinovala elektřina. Mezi jeho nejslavnější vynálezy patří světelná fontána nebo oblouková lampa. Postavil první městskou elektrárnu v Čechách a díky němu se v ulicích českých měst začalo používat elektrické osvětlení. Zdokonalil také elektrické tramvaje a zkonstruoval slavný elektrický vůz Elinka. Než se proslavil svými vynálezy, pracoval nějakou dobu jako opravář na železnici. Vymyslel třeba signalizační zařízení, které omezilo nebezpečí vlakových srážek.

Jak se jmenoval slavný elektrický vůz, který zkonstruoval František Křižík?

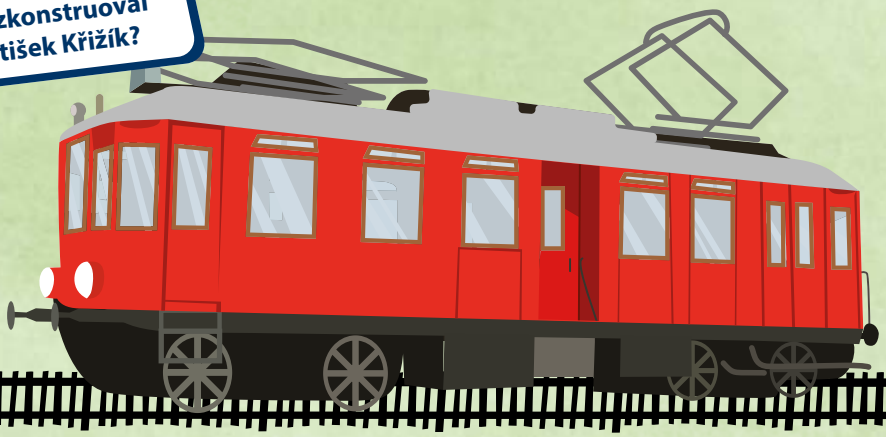

AHOJ HOLKY A KLUCI!

Zažili jste dobrodružství s časopisem Můj vláček? Jeli jste vlakem na výlet? Vyrobili jste model vláčku? Pošlete nám obrázek nebo fotku a ty nejlepší odměníme a uveřejníme v naší Vlakové poště.

Ondra Z., 7 let, Trutnov

DOTAZY ČTENÁŘŮ

Běla K., 10 let:

Jakou nejvyšší rychlostí dokáže jet vlak?

Odpověď: Nejrychlejším vlakem na světě je v současné době čínský maglev, který je schopen dosáhnout rychlosti 620 km/h.

Anička V., 7 let, Trutnov

NĚKTERÉ Z DÁRKŮ, KTERÉ MŮŽEŠ VYHRÁT

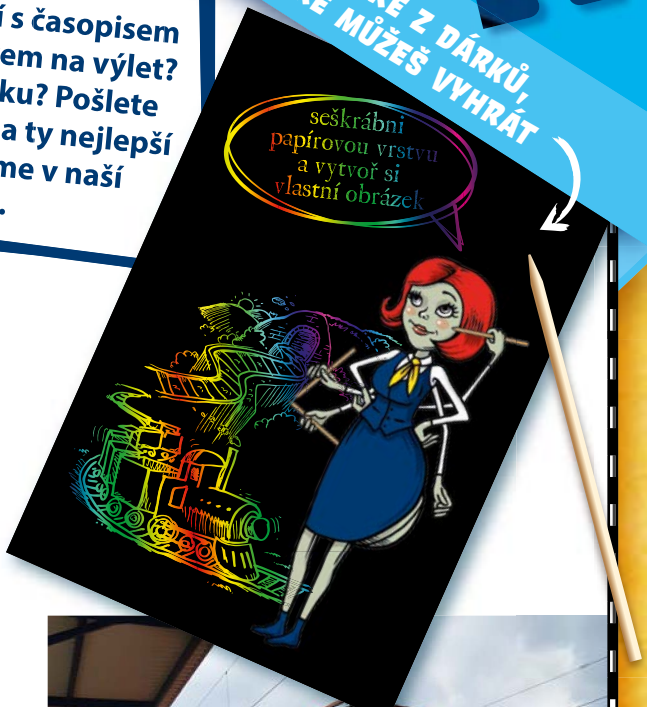

Bráškové Matyáš a Eliáš R.J
5 let a 1 rok, Hamry nad Sázavou

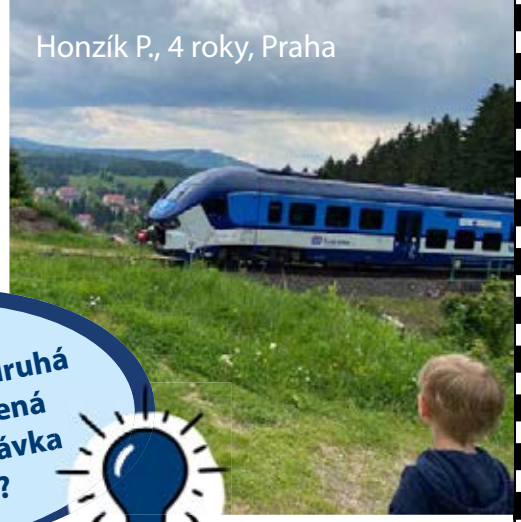

Honzík P., 4 roky, Praha

Věděli jste, že v Perninku je druhá nejvýše položená železniční zastávka v Čechách?

Martinka P., 7 let, Plzeň

Mikuláš, 11 let, Pardubice

Pokud ti ještě nebylo 18 let a chceš, aby byl tvůj příspěvek zařazený do výběru k otištění, popros rodiče o vyplnění souhlasu. Ten najdeš dole na této stránce.

Obrázky, fotky nebo dotazy posílej poštou nebo na e-mail mujvlacek@yshapes.cz.

Navrhni si vlastní železniční známku.

Můj vláček
Komunardů 39
Praha 7
1700

V souladu s GDPR je třeba, aby každá zaslaná kresba nebo fotografie byla opatřena tímto souhlasem a podpisem zákonného zástupce. V opačném případě nebude možné kresbu uveřejnit.

Souhlas zákonného zástupce se zpracováním osobních údajů dítěte:

Souhlasím se zveřejněním jména, iniciály příjmení, věku, obce a zaslaného obrázku v časopise Můj vláček.

Podpis zákonného zástupce

SOUTĚŽE, NÁVODY A SPRÁVNÁ ŘEŠENÍ

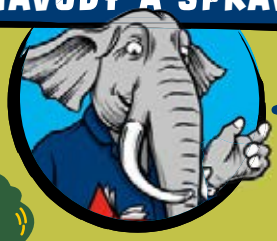

DÍKY, ŽE JSTE MI POMOHLI VYMYSLET JMÉNO MÉHO TÝMU.

Vítězné jméno týmu **Modrá pětka** mi poslal Honzík S., 11 let, z Prahy. Další skvělá jména pro můj tým, která jste mi poslali a která oceníme, jsou: Super pětka, Hrdinové kolejí, Super spřáhlo, ZOO ČD a Elfonsovi parťáci.

KUPON NA ÚKOLY

ÚKOL ZE STRANY:

3 _____

11 _____

20 _____

22 _____

25 _____

KOLIK NAJDETE V ČASOPISE CELKEM PARNÍCH LOKOMOTIV? _____

Jméno, příjmení a věk dítěte: _____

Adresa: _____

_____

Souhlas zákonného zástupce se zpracováním osobních údajů dítěte:
Souhlasím se zveřejněním jména, iniciály příjmení a obce v časopise v případě výhry.

_____
Podpis zákonného zástupce

Vyplněný kupon zašli do 1. 9. 2022 na adresu: Můj vláček, Komunardů 39, 170 00 Praha 7 nebo stačí správné odpovědi poslat na e-mail: mujvlacek@yshapes.cz, je však třeba přiložit vyplněný a vyfocený/naskenovaný **Souhlas zákonného zástupce se zpracováním osobních údajů dítěte.** Ze všech úspěšných luštitelů bude vylosováno 10, kterým bude zaslán malý dárek.

RegioPanter

Návod na slepení modelu

1. Narýhujte tupým nožem nebo nepíšící propisovačkou – přerušovaná čára
2. Vystřihněte podle obrysu – plná čára
3. Slepte bílým lepidlem typu Herkules

A Slepte „břicho“ vlaku
B Vlepte „nos“ vlaku, postupujte odzdola, tak na 3 kroky, vršek zasunete pod střechu
C Přední spoiler a nárazník
D Zadní díl vlaku
E Přední a zadní kola – zahnout
L pod vlak, přelepení rýhnout a zakulatit na tužce před lepením
F Slepte jednotlivá zařízení a nalepte je na střechu vlaku
G Spojte oba díly vlaku průchodovou roletou

ŘEŠENÍ KVÍZOVÝCH OTÁZEK

STRANA 3
Zrcadla jsou z kovu vyleštěného do vysokého lesku.

STRANA 23
Štíplístek

STRANA 29
jazyky: 1i) –slovensky, **2g/e**) –anglicky/francouzsky, **3d)** – německy, **4g/e)** – anglicky/francouzsky, **5j)** – španělsky, **6b)** – japonsky, **7h)** – polsky, **8f)** – dánsky, **9a)** – maďarsky, **10c)** – ukrajinsky.

Křižík: Elinka

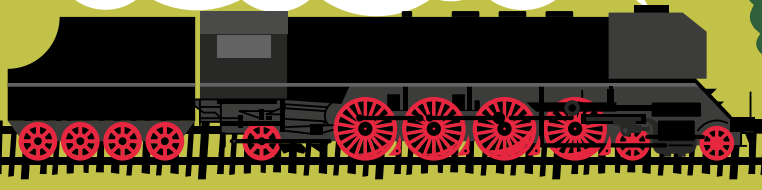

Vydavatel: České dráhy, a.s., nábřeží L. Svobody 1222/12, 110 15 Praha 1, tel.: +420 720 797 020, mujvlacek@cd.cz • Redakce: mujvlacek@yshapes.cz • Realizace: Yellow Shapes, s.r.o., Komunardů 39, 170 00 Praha 7, www.yshapes.cz • Grafika: Štěpánka Koutná, Yellow Shapes, Ilustrace: Tomáš Krčmář, Yellow Shapes, Shutterstock • Texty: Anna Kociánová, Eva Rücker Nováková • Jazykové korektury: Eva Rücker Nováková • Konstrukce modelu: Jaroslav Pekárek • Předseda redakční rady: Václav Rubeš • Šotouš consulting: Petr Skriečka • Předplatné, zpoplatněné částkou 199 Kč (poštovné a balné), možné objednat na e-mailu: mujvlacek@cd.cz • Evidenční číslo: MK CR E 17868, ISSN 1802-937X • Celostátní vydání vychází 11. 7. 2022 • Tištěný náklad: 18 000 ks • www.ceskedrahy.cz • Vydavatel ani redakce nezodpovídá za obsah zveřejněné inzerce a reklamy.

Doma je krásně, ale výlet vlakem do Vídně ti rozšíří obzory

Praha – Vídeň
od **353 Kč***

Brno – Vídeň
od **176 Kč***

* Ceny platné k 1. 6. 2022

Pojeďte s námi.
www.cd.cz

České dráhy
Národní dopravce

Vyrazte vlakem s Letní skupinovou jízdenkou a ušetříte

Až pro pět osob jen za **699 Kč** po celé ČR*

* Maximálně 2 osoby mohou být starší 15 let. Nabídka platí od 1. 6. do 31. 8. 2022.

Pojeďte s námi.
www.cd.cz/leto

České dráhy
Národní dopravce